

نقش زنان در معماری معاصر ایران

فاطمه عزیزی

کارشناس ارشد مهندسی معماری دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکزی

چکیده

افزایش قابل ملاحظه زنان معمار واقعیت انکارناپذیر جامعه امروز ایران است حضور رسمی زنان در عرصه معماری به سال ۱۳۱۸ هم‌زمان با ساخت دانشکده هنرهای زیبا برمی‌گردد. از آن زمان تاکنون تعداد معماران زن و فعالیت‌های آنان رو به افزایش است، اما متأسفانه باوجود اینکه زنان معمار بخش کثیری از جامعه معماری ایران را تشکیل می‌دهند آن‌گونه که شایسته است جایگاه خود را در این عرصه نیافته‌اند. تعداد انگشت‌شماری هم که به کار حرفه‌ای مشغول هستند کمتر شناخته شده‌اند و فعالیت‌های آنان و تأثیراتی که بر معماری معاصر ایران گذاشته‌اند کمتر به بحث و بررسی رسیده است. این پژوهش با محور قرار دادن دوره معاصر (پهلوی تاکنون) به بحث درباره جایگاه ویژه زنان معمار در معماری این دوره پرداخته می‌شود، بر این اساس پژوهنده ضمن معرفی چند تن از زنان معمار به گردآوری و طرح دیدگاه‌های نظری. دستاوردهای علمی و عملی زنان معمار ایرانی، بیان چالش‌های حرفه و جامعه معماری زنان و بررسی نقش‌های متنوع و متفاوت آن‌ها در حوزه معماری خواهد پرداخت. به دنبال این هدف زندگی‌نامه و فعالیت‌های حرفه‌ای بیش از ۱۰۰ زن معمار ایرانی مورد مطالعه قرار گرفت و تعداد منتخبی از آن‌ها در این پژوهش آورده شد تا به بیان دیدگاه‌ها، فعالیت‌ها، تجربیات و چالش‌های مواجهه با آن پرداخته شود. در کنار جمعی از اهالی پیشکسوت و شناخته شده گروهی از معماران نسل جوان‌تر نیز مورد بررسی قرار گرفته‌اند تا مقایسه چالش‌های حرفه‌ای این دو نسل نیز انجام شود. چرا که نسل جدید معماران زن مسیر راحت‌تری را در این حرفه می‌پیمایند. در انتهای پژوهش شاهد آن هستیم که علی‌رغم کمتر دیده شدن زنان معمار و محدود بودن منابع راجع به آن‌ها، سهم بزرگی در معماری معاصر در زمینه‌های مختلف (معماری منظر، معماری داخلی و شهرسازی و...) دارند که امید می‌رود با افزایش روزافزون فعالیت آن‌ها در جامعه، نامشان بیشتر شنیده شود و فعالیت‌هایشان بیش از پیش مورد بررسی در مجلات و برنامه‌های مربوطه قرار گیرد و تنها به خاطر جنسیت گمنام و ناشناخته باقی نمانند.

واژه‌های کلیدی: زنان، معماری زنان، معماری معاصر، معماری

مطالعات جغرافیا، عمران و مدیریت شهری

دوره ۶، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۹، صفحات ۱۶۹-۱۵۴